

Apstiprināts

Nacionālajā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomē

2012. gada 4. oktobrī

Priekšsēdētājs: A. Dimants

Nolikums par sabiedriskā pasūtījuma veidošanas principiem

1. Nolikums par sabiedriskā pasūtījuma veidošanas principiem (turpmāk – Nolikums) izstrādāts, pamatojoties uz Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma (turpmāk – EPLL) 62. panta pirmo daļu, kas nosaka, ka Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – NEPLP), konsultējoties ar sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, izstrādā un apstiprina sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu gada plānus. Nolikums izstrādāts, pamatojoties uz EPLL 71. panta pirmās un trešās daļas noteikumiem, kas nosaka sabiedriskā pasūtījuma uzdevumus un atbilstoši kuriem veidojams sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu gada plāns.
2. Ņemot vērā Nolikumā noteikto kārtību un principus, NEPLP atbilstoši EPLL 62. panta otrajai daļai sagatavo priekšlikumus gadskārtējā likuma par valsts budžetu projektam par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu gada plānu izpildei nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem, kā arī pēc gadskārtējā likuma par valsts budžetu un tā grozījumu pieņemšanas lemj par piešķirto līdzekļu sadalījumu atbilstoši apstiprinātajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu gada plāniem. Programmu gada plāns Nolikuma izpratnē ietver sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu veidoto raidījumu kopumu un programmas apjomu pa žanriem.
3. Izstrādājot sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu gada plānus sabiedriskā pasūtījuma izpildei, sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ietver sasniedzamu rezultātu prognozi no sabiedriskā labuma viedokļa, to pamatojot. Sabiedriskais labums Nolikuma izpratnē ietver sabiedrības ieguvumus atbilstoši EPLL 71. panta pirmajā daļā izvirzītajiem sabiedriskā pasūtījuma uzdevumiem, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālajā stratēģijā (turpmāk – Nozares stratēģija) noteiktajiem mērķiem, kā arī atbilstoši pašu sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu definētajiem mērķiem.
4. Lai paredzētu sabiedriskā pasūtījuma apjomu, saskaņā ar likumā par valsts budžetu nākamajam gadam šim mērķim noteikto dotācijas apjomu, NEPLP, konsultējoties ar sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem un NEPLP Sabiedrisko konsultatīvo padomi, izstrādā attiecīgā gada sabiedriskā pasūtījuma uzdevumus, un šīs izstrādes ietvaros sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izstrādā tēmu sadalījumu un proporcionālo sadalījumu programmā un sagatavo savu priekšlikumu par programmu apjomu pa žanriem, raidstundām atbilstoši EPLL 71. panta pirmajā daļā noteiktajiem uzdevumiem, atbilstoši attiecīgā gada sabiedriskā pasūtījuma uzdevumiem, kā arī aktualitātēm un sabiedrības vajadzībām (sk. pielikumā „Nolikums par sabiedriskā pasūtījuma līdzekļu izlietojuma principiem”).
5. Priekšlikumos, ko sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi iesniedz NEPLP programmu gada plāna izstrādei, jāietver sekojoša informācija:
 - 5.1. raidījuma atbilstības pamatojums sabiedriskā pasūtījuma mērķiem;
 - 5.2. Īss raidījuma satura izklāsts vai koncepcija;

- 5.3. mērķauditorijas definējums;
 - 5.4. prognozētais kopējais auditorijas apjoms, prognozētais tiešās mērķauditorijas apjoms;
 - 5.5. izmantoto žanru atbilstības pamatojums;
 - 5.6. kritēriji raidījuma veidotāju kvalifikācijas atļasei;
 - 5.7. pamatojums un plāns, kā raidījums veicinās dažādu sabiedrības grupu pārstāvju līdzdalību raidījuma satura veidošanā un kā tiks veidota atgriezeniskā saite ar auditoriju, plānā ietverot pasākumus, kādi tiks realizēti katra raidījuma atgriezeniskās saites nodrošināšanai ar auditoriju sociālos medijos, interneta medijos vai kādā citā formā;
 - 5.8. raidījuma kopējais budžets un izmaksu pamatojums atbilstoši sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa izstrādātajiem kritērijiem attiecībā pret programmas vienas raidstundas vidējām izmaksām, katra žanra raidījuma definētajām vidējām izmaksām sabiedriskajā elektroniskajā plašsaziņas līdzeklī, katra žanra vidējām izmaksām tirgū kopumā, salīdzinoši pret citiem līdzīgiem žanra raidījumiem, ko veido sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis, tai skaitā diferencēti dažādas kvalitātes darbiem un to īstenotājiem;
 - 5.9. pasākumu plāns, kādi tiks veikti raidījuma kvalitātes novērtējumam;
 - 5.10. informācija, vai attiecīgais raidījums nodrošinās pieejamību cilvēkiem ar redzes vai dzirdes traucējumiem, ja šāda pieejamība attiecināma uz konkrēto sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekli;
 - 5.11. plāns, kā tiks nodrošināta raidījuma un tā daļu pieejamība dažādās mediju platformās;
 - 5.12. informācija, vai raidījums tiks veidots, atlasot pretendentes pēc sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ieskatiem vai publiska konkursa veidā.
6. Ja sabiedriskā pasūtījuma ietvaros sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi plāno ieviest jaunus regulārus raidījumus vai multimediju formātus, pirms sabiedriskā pasūtījuma iesniegšanas apstiprināšanai NEPLP, sabiedriskajam elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim jārealizē raidījuma koncepcijas pārbaude, izmantojot pēc paša sabiedriskā elektroniskā plašsaziņas līdzekļa ieskatiem atbilstošākās metodes koncepcijas kvalitātes pārbaudei:
- kvalitatīvu auditorijas fokusa grupas pētījumu formā (auditorija reprezentē sabiedrisko mediju plānoto auditoriju vai arī raidījuma tiešo mērķauditoriju), kas izvērtē plānotā raidījuma vai multimediju formāta atbilstību sabiedriskā pasūtījuma uzdevumiem;
 - pasūtīt kvalitatīvu neatkarīgu ekspertu vērtējumu vai atzinumus;
 - iesniedz citu pamatojumu par veiktu idejas kvalitātes pārbaudes procedūru, kas pēc sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ieskatiem apliecina attiecīgās raidījuma koncepcijas kvalitāti no sabiedriskā labuma viedokļa;
 - sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis ar NEPLP starpniecību ar raidījuma koncepciju iepazīstina NEPLP Sabiedrisko konsultatīvo padomi, kas sniedz savu vērtējumu un kam ir ieteikuma raksturs.
7. Lai nodrošinātu kvalitatīvu sabiedriskā pasūtījuma izpildi un veicinātu radošu konkurenci sabiedriskajos elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, attiecībā uz programmu un atbilstoši pieejamajiem sabiedriskajam pasūtījumam piešķirtajiem līdzekļiem sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi izstrādā procentuālo sadalījumu, kas regulē:

- cik raidījumu izveidei sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis veic pretendentu atlasī;
- cik raidījumu izveidei izsludināms konkurss starp iekšējiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu producentiem;
- cik raidījumu izveidei izsludināms publisks konkurss starp iekšējiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu producentiem un neatkarīgajiem producentiem;
- cik raidījumu izveidei izsludināms publisks konkurss starp neatkarīgajiem producentiem.

Publisku konkursu vai pretendentu atlasī atbilstoši definētajam sadalījumam izsludina sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi.

8. Ja raidījumi, ko sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi iesniedz kā priekšlikumus nākamā gada programmas plānam, ir saglabāti no iepriekšējā sabiedriskā pasūtījuma izpildes gada, sabiedriskais elektroniskais plašsaziņas līdzeklis sniedz pamatojumu priekšlikuma ietveršanai nākamā gada programmas plānā, ietverot atbilstošākos rezultatīvos rādītājus pēc pašu sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ieskatiem: žurnālistikas, audiovizuālās un audio kvalitātes pamatojumu, pierādījumus par rezonansi sabiedrībā, raidījuma sasniegto auditorijas dinamiku kalendārā gada garumā, ekspertu atzinumus, mediju kritiķu atzinumus, apbalvojumus, auditorijas vērtējumu, finansiālos ieguvumus (piesaistītos sponsoru līdzekļus vai reklāmas ieņēmumus, kas tieši saistīti ar reklāmas piesaisti reklāmas raidīlaim saistībā ar attiecīgo raidījumu) u.c.
9. Nolikumā ietvertie principi sabiedriskā pasūtījuma izstrādes kārtībai attiecināmi arī uz gadījumiem, kad sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi plāno izmaiņas attiecīgā gada sabiedriskajā pasūtījumā, par to informējot NEPLP. Sabiedriskajam elektroniskajam plašsaziņas līdzeklim ir tiesības operatīvi veikt izmaiņas programmas plānā, pārstrukturējot vai mainot programmas, kā arī izmainot budžeta pozīcijas, ja tas nepieciešams saistībā ar sabiedrības aktualitātēm, medija profesionālā darba uzlabojumiem un ja tas atbilst sabiedriskā pasūtījuma uzdevumiem. Šādos gadījumos sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi informē NEPLP par veiktajām izmaiņām programmas plānā pēc šo izmaiņu izdarīšanas.
10. Atskaitīšanās kārtību par sabiedriskā pasūtījuma izpildi regulē Nolikums par sabiedriskā pasūtījuma līdzekļu izlietojuma principiem.

Nolikums par Sabiedriskā pasūtījuma līdzekļu izlietojuma principiem

1. Nolikums izstrādāts atbilstoši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 71.pantam un nosaka kārtību, kādā tiek noteikti raidījuma satura, izņemot ziņu raidījumu saturu, veidošanai paredzēto līdzekļu izlietojuma principi un struktūra.
2. Sabiedrisko pasūtījumu pilda sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi.
3. Daļu sabiedriskā pasūtījuma atbilstoši Elektronisko plašsaziņas līdzekļu nozares attīstības nacionālajai stratēģijai Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome var konkursa kārtībā nodot citiem nacionālajiem, reģionālajiem un vietējiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kuru programmas bez maksas ir pieejamas galalietotājiem, ja kopējā izmaksu summa šiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem sabiedriskā pasūtījuma izpildei attiecīgajā kalendārajā gadā nepārsniedz 15 procentus no sabiedriskā pasūtījuma īstenošanai piešķirtajiem līdzekļiem.
4. Sabiedriskā pasūtījuma apjoms elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem, kas nav sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi, atbilst ikgadējā valsts budžeta apakšprogrammā piešķirtajiem līdzekļiem. Par šā sabiedriskā pasūtījuma izpildi tiek slēgts līgums uz laiku, kas nepārsniedz vienu saimniecisko gadu.
5. Lai paredzētu Sabiedriskā pasūtījuma apjomu, saskaņā ar likumā par valsts budžetu nākamajam gadam šim mērķim noteikto dotācija apjomu, elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sagatavo saskaņošanai un apstiprināšanai paredzēto raidījumu apjomu pa žanriem un raidstundām (atbilstoši nozares stratēģijai un prioritāriem pasākumiem) un to sagatavošanai nepieciešamo līdzekļu apjomu Pielikumā Nr.1. noteiktajā formā.
6. Pielikums Nr.1 tiek iesniegts līdz iepriekšējā gada 01.decembrim.
7. Līdz pārskata gada beigām, bet ne vēlāk kā nākamā gada 1.janvārim, elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome apstiprina sabiedriskā pasūtījuma izpildītājus un apjomu.
8. Saskaņā ar piešķirtiem valsts budžeta līdzekļiem un likumā par valsts budžeta sagatavošanu noteiktajam, tiek sagatavoti finansēšanas plāni un maksājumu grafiki elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem.

9. Piešķirtie valsts budžeta līdzekļi ir glabājami Valsts kases kontos, un tos drīkst izlietot sabiedriskā pasūtījuma nodrošināšanai, ievērojot šādus ierobežojumus (nosacījumus):
 - 9.1. no Valsts kases (valsts budžeta dotāciju) drīkst pārskaitīt algas (Netto) uz citu komercbanku kontiem (uz bankām, kuras nodrošina algu maksājumus pēc vienota saraksta), ne vairāk kā 60% no ceturkšņa atalgojuma fonda, kā arī visus nodokļu maksājumus valsts budžetā;
 - 9.2. no Valsts kases (valsts budžeta dotāciju) drīkst segt komandējumu izmaksas, izņemot to komandējumu, kas nav tieši saistīti ar programmas ražošanu un atlasī.
 - 9.3. No Valsts kases (valsts budžeta dotāciju) kontiem drīkst apmaksāt visus pakalpojumus, izņemot tos, kas nav tieši saistīti ar programmas ražošanu, infrastruktūras uzturēšanu un citām Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 70.panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktajām normām;
 - 9.4. no Valsts kases (valsts budžeta dotāciju) kontiem drīkst apmaksāt visu preču iegādi, izņemot to preču, kas nav tieši saistītas ar programmas ražošanu, infrastruktūras uzturēšanu un citām Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 70.panta trešajā un ceturtajā daļā noteiktajām normām;
 - 9.5. no Valsts kases kontiem (valsts budžeta dotāciju) nedrīkst veikt maksājumus par kapitālajām iegādēm, ja šo maksājumu veikšanai nav piešķirti līdzekļi investīcijām, izņemot maksājumus par sporta, filmu un raidījumu licencēm.
10. Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome regulāri seko līdzi piešķirtā finansējuma izlietošanai:
 - 10.1. katru mēnesi sastādot aktu, kurā tiek fiksēts iepriekšējā kalendārājā mēnesī piešķirto valsts budžeta līdzekļu apjoms un tā izlietojums. Akta pielikumā tiek pievienota izdrukā no Valsts kases kontiem.
 - 10.2. reizi ceturksnī atbilstoši apstiprinātajam Sabiedriskajam pasūtījumam saskaņā ar veidlapu 10.forma (pievienota Pielikumā Nr.2), kas jāiesniedz pēc pārskata mēneša sekojošajam mēnesim līdz 19.datumam;
11. Ja ir nepieciešams veikt izmaiņas sabiedriskā pasūtījuma apjomā, elektroniskie plašsaziņas līdzekļi par to informē Nacionālo elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome, kas pieņem lēmumu par izmaiņām Sabiedriskajā pasūtījumā.
12. Pārskata gadam sekojošā gadā līdz 31.janvārim, Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome izskata un apstiprina Sabiedriskā pasūtījuma izpildi atbilstoši piešķirtajam finansējumam, kurā elektroniskie plašsaziņas līdzekļi detalizēti sniedz skaidrojumu par sagatavoto Sabiedriskā pasūtījuma apjomu un kvalitāti, šim mērķim piešķirto un izlietoto līdzekļu apjomu iesāktiem, realizētiem, nepabeigtiem projektiem, pašu sagatavotiem raidījumiem un piesaistītiem projektiem saskaņā ar Nacionālās elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes izstrādāto veidlapu (Pielikums Nr.1).

